

Årringen 2020–2021

Annual Review No 24–25 of The Arboretum & Botanical Gardens,
University Museum of Bergen, The University of Bergen

ISSN: 0809-5213

Journal home page:

<https://www.uib.no/universitetshagene/66488/%C3%A5rringen>

Rosariet, en attraksjon for alle

Anna Wathne, Skipanesvegen 36, N-5259 Hjellestad
(e-post: anna.wathne@asplanviak.no)

Summary

The Rosarium, an attraction for everybody

Anna Wathne describes the process that brought the new viewing platform, 'Per Harald's Plass' to its pride of place above the Rosarium at the Arboretum. The platform was designed to safely encircle the stem of one of the large oak trees above the Rosarium, providing a beautiful view of the rose collections with the Fana fjord in the background, while giving improved accessibility for the less mobile.

To cite this article:

Wathne, A. 2022. – Rosariet, en attraksjon for alle
– Årringen 2020–2021 (24–25): 111–114.

Published December 2022

Rosariet, en attraksjon for alle

Anna Wathne, Skipanesvegen 36, N-5259 Hjellevad
(e-post: anna.wathne@asplanviak.no*)

Rosariet ved Det norske arboret på Milde er en av Norges største rosesamlinger, med over 500 ulike roser (slekten *Rosa*). Rosariet ligger i en sørøstvendt skråning, med nydelig utsikt over Fanafjorden. Arboretet som var 50 år i 2021, er bygget ut i en periode der det var lite fokus på universell utforming/tilgjengelighet for alle. Området har mange turveier som er for bratte for mange. Rosariet er et godt/eller dårlig eksempel på det, atkomsten til Rosariet er alt for bratt for brukere med spesielle behov (stigningen er 11 %, anbefalt er 6,7 %).

Ideen om å lage et utsiktspunkt, med enkel atkomst fra Mildeveien, som gir mulighet for å se og oppleve Rosariet fra oppsiden, er Per Harald Salvesen sin. Dette punktet gir den beste "tilgjengelige" utsikten over Fanafjorden i hele Arboretet. Anlegget har, som seg hør og bør, fått navnet "Per Haralds plass".

*Øverste del av Rosariet i Naustdalen med den nye utsiktspattformen på Naustdalsknausen
(foto: Ingrid Holm Andersen).*

*) Anna Wathne er medlem i Arboretets fagråd der hun representerer Norske Landskapsarkitekters forening.

Utsiktspunktet 'Per Haralds plass' sett fra sør. En vakker plass å hvile i skyggen under det vel to hundre år gamle eiketreet (foto: Ingrid Holm Andersen).

Målet har vært å:

- Eksponere attraksjonen; Rosariet og Fanafjorden
- Gjøre Rosariet tilgjengelig for alle!
- Ta vare på det mer enn 200 år gamle eiketreet

Rosariet, Fanafjorden og landskapsrommet er attraksjonen. Det har vært lagt vekt på å gi anlegget en nøktern, stillferdig og stedstilpasset utforming slik at det i størst mulig grad glir inn i landskapet. Beliggenheten og utformingen gjør at selve attraksjonen fremheves og kan oppleves på en måte svært få opplevde den før.

Tilgjengelig for alle! Nå kan Rosariet oppleves av alle, og som en sa til meg: – det beste inntrykket av Rosariet får vi sett ovenfra. Anleggsgjerdene var ikke mer enn fjernet før utsiktspunktet ble tatt i bruk. Mildeheimen delte bilde på sin Facebook-side av to beboere som nøt utsikten og sola – med følgende kommentar: *"Det gav ro i sjelen å være der og anbefales virkelig varmt videre"*. Dette før anlegget var offisielt åpnet og ferdigattest forelå.

Det har vært svært viktig å ta vare på eika sentralt i anlegget og eiketrærne rundt. Det ble gjort følgende tiltak i byggefasen:

- Eksisterende masser og vegetasjonsdekke beholdes så langt råd.
- Det ble lagt biokull oppå det eksisterende vegetasjonsdekket. Biokull er kjent som et stabilt jordforbedringsmateriale som øker jordas karboninnhold, filtrerings- og vannhusholdningsevne, gir økt mikrobiell aktivitet, rotvekst, reduserer næringstap og binder giftige forbindelser som tungmetaller.
- For å få riktig terrenghøyde og lage god tilgjengelighet for alle, var det nødvendig å løfte terrenget på plassen. Dette ble gjort med glasopor. Glasopor er miljøvennlig, stabilt, lett, drenerende og isolerende og det gir minimalt trykk på rotsystemet.
- Grusdekke er lagt på toppen for å opprettholde åpenheten og slippe vann ned til rotsystemet.

Prosessen

Ideen til å eksponere dette området ble presentert av Per Harald for mange år siden. Den kom til da han i årene 1993–1995 arbeidet med planene for omlegging av samlingene der, og ville ta et oversiktsbilde. Det viste seg snart at posisjonen på knausen over Naustdalen ga optimal oversikt. Selve planleggingen har pågått i Arboretets fagråd og styre siden årsskiftet 2016–17.

Utsiktspunktet 'Per Haralds plass' har god plass til besøkende, og er tilgjengelig for de aller fleste (foto: Ingrid Holm Andersen).

Utsikten er betagende når det måtte være, men den optimale opplevelsen får du når en når lett bris fra fjorden fører roseangen opp til dem som nyter utsikten i skyggen av eiketreet en varm sommerdag (foto: Ingrid Holm Andersen).

Etter en lang, til dels krevende prosess med mange utfordringer på veien; håndteringen av treet, finansiering, godkjenning av løsningen fra kommunen etc. fikk vi en kort og veldig god byggeprosess. Anleggsgartnerfirmaet Svein Boasson AS har gjort nydelig arbeid og lagt til all sin kunnskap og erfaring for å sikre at trærne skal få et godt liv fremover samtidig som de nydelige nye murene "krabber" og tilpasser seg til eksisterende terreng. De ansatte i Arboretet har bidratt til å gjøre byggeprosessen så smidig som mulig og har supplert med trepleie og beplantning.

Ett år etter åpningen ser vi at utsiktspunktet er tatt i bruk av svært mange. Noen "sviver" utom for å se hva dette er, andre slår seg ned og nyter utsikten og sola – de dagene den titter frem. Responsen har vært bedre enn vi kunne håper på – 'Per Haralds plass' har gjort Rosariet tilgjengelig for alle.

Byggherre:	Stiftelsen Det norske arboret
Prosjekterende:	Asplan Viak AS
Entreprenør:	Anleggsgartnermester Svein Boasson AS
Finansiering/gaver:	Tordis og Fritz Riebers Legat og Det nyttige selskap